

Sambandið og Tjóðveldisflokkurinn

Verður nú at renna saman millum sambandið og tjóðveldisflokkinn? — 14. sept. sigur tjóðveldisflokkinn hugaðan fyri samstarvi í samband við setan av landsstýrinum, men heldur hetta ikki vera gjørligt uttan um sambandið.

Um enn oddagrein 14. septembers í blaðnum nr. 118 er heldur torskild (ætlandi við vilja) so er har mangt, ið bendir á at tjóðveldisflokkurinn nú hevur skifti stóðu. Fyrst góðtekur blaðið verunliga heimastýrslógina og seinri verður sagt, at flokkurinn fegin vil upp landsstýrið, men at hetta ikki kann gerast uttan um sambandið. Spurningurin er tí, um flokkurinn nú snøggliga er til reiðar at samstarfa og fara í landsstýrið saman við sambandinum?

Í greinini verður sagt; at flokkurinn øll árin hevur tikið lut í tingstarvinum og vil gera tað komandi ár við. Viðari verður sagt:

«Í hesum verður sjálvsagt eingin broyting, tó tað skuldi hent, at flokkurinn nú fekk meirafutasamgongu og harvið, landstýrissamgongu við aðrar flokkar. Tað er einki loyðarmál, at millum tjóðveldismenn er hugur fyri

Øll hava lisið ella hoyrt um, hvussu frammarlaga visindamenn eru øllum viðv. fjarstýring av raketum. Teir kunnu fjarstýra raketir til eitt hvørt stað á jörðini, upp til og kring um mánan verður tað næsta o.s.fr.

Í visindastovum í USA gera sálarfrøðingar í lotuni ymiskar royndir at fjarstýra menniskjum. Tær verða hildnar sum líka stór loyðarmál og atomroyndirnar. Men hóast alt koma við hvørt sera óhugnaligir upplýsingar fram. Teir eru óhugnaligir, tí royndirnar gilda mannaálir og við tí endamáli at fáa okkum at gera ímóti okkara vilja ella uttan at okkara vitaskuliv kann seta seg ímóti. Ætlanin er at bróta niður okkara mótsæðuorku og viljaliv, so vit kunnu fjarstýrast av teimum, ið vilja gera nyttu burtur úr okkum t.d. keypmönnum, ið vilja hava okkum at keypa teirra vörur, politikarum, ið vilja hava okkum at velja teirra flokk o.s.fr.

Hesar snildir eru longu royndar í filmum, og úrslitini hava verið sum ætlað; men vit kunnu ugga okkum við, at teir framvegis ikki eru komnir á mál.

Men grundarlagið hava teir funnið — og teir halda áfram. Teir eru á leið at kunna fjarstýra menniskjum.

AT 14. sept. hósdagin 27. nov. viðurkennir heimastýrslógina. Blaðið skrivur: «Eyðvitað er heimastýrslógina «veruleiki». Tað er fjálat at tosa annað. Hon er javngóður «veruleiki», og Føroya lögting, teir ymisku politisku flokkarnir ella hvat tað nú er, ið vit nevna.»

slíkum samstarvi Mangur maður heldur sum so, at alt er betri enn sambandið. Einsamallur kann tjóðveldisflokkurinn ikki gera slíkt landstýri. Og eftir tí sum fram er farið í føroyskum politikki seinastu 10 árin sýnist lítið útli at vera til at skapa landstýri uttan um sambandið.»

Sostatt vil flokkurinn í landstýrið, og samstundis verður ásaðnað at hetta gerst ikki uttan um sambandið.

AT við hesum er heimastýrslógin góðtikið av øllum politiskum flokkum her á landi. Fólkaflokkurinn talaði ímóti henni, men góðtók hana, og nú eisini tjóðveldisflokkurinn — um vit kunnu fara eftir skrivning 14. septembers.

AT sambært upplýsingar, ið givnar vóru beint undan valinum, var skipafloki okkara síðan 1952 minkaður við 5521 tönsum, og tá er Oyrnafjall ikki uppi í.

AT um loysingin hevði vunnið meirafuta í fólkinum vildu núverandi Grønlandsrættindi okkara gloppi okkum av hondum — men tað vildi Føroya fólk ikki.

AT samlaða inntøkmisur Føroya lands av verkfollum síðan 1951 er mettur til millum 40 og 50 milj. kr.

Í tingsetuni 1956/57 høvdu javnaðarmenn framtíð uppskot um at hækkað sjúkrakassamarkið frá 9.500 kr. til 11.500 kr., hvat er eitt rættvísiskrav, tá hugsað verður um dyrtidina.

Hinir flokkarnir vóru í ein vissan mun samdir í hesum, tí sum so oftani áður gingu teir við tí eina minni hækking — at fáa teir heilt við vísir seg í flestum forum ógjørligt í fyrstu syftu. Markið var tá hækkað upp í 10.100 kr.

Ein av orsøkunum til, at javnaðarmenn høvdu hetta uppskotið, var tann, at vit skuldu royna at bota uppá sosiallóggevuna, so hon kom í hædd við tað dansku.

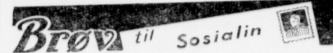
Í fjór var sjúkrakassamarkið hækkað í Keypmannahavn við 1100 kr. til 14.500 kr. Aftur í ár er tað hækkað, hesi ferð við 600 kr. til 52.000 kr. fyri forsyrgjarar og 38.000 kr. fyri einlig fólk.

Í býum við meira enn 1500 íbúgvum er markið sett til 13.900 kr. og í landkommunum til 12.700 kr.

Barnatilskotið varð í fjór hækkað við 75 kr. upp á barnið. Í ár er tað hækkað við 50 kr. og er nú 1075 kr.

Bert hesi fáu töl lýsa, hvussu vit eru í afturhond, hvat teirri sosialu forsyrgini viðvíkir; men vónandi verður eitt nýskipað landstýri at fáa hetta aftur í rættlag.

Dom ikki uttan vitan, heldur ikki uttan tað er neyðugt og aldri uttan miskunnsemi.

Tað var 14. sept., ið nú um dagarnar skrivaði nakað um framleiðslu og útflutning, ella eisini agenturforrættning. Ikki um vanligu verksmiðjur og uppaling av stýrimönnum og maskinmönnum at flyta burtur í onnur lond. Sum vanligt fingur teir dansku «gavstrikkarnir» skyldina og skortfleiðjuna.

Víst er tað harmuligt, at ungir menn, ið hava hug til hesi stov, skulu noyðast av landinum, tá teir endaliga standa við prógvinum í hondini. Men vanlukkustýrið her á landið hevur einki gjørt teimum til bata. Leingi verður til vit eiga for til okkara lærdu sjómenn, men hin vegin kunnu vit ikki sýta teimum monnum, ið hava hug og evni at troyta landsins herðsmekklur, at sokja sær kunneleika.

Lat vera, at vit framleiða sjómenn til Danir, og sjómannsskúlin sostatt er ein skuggamynd av einari agenturforrættning; men ikki kunnu vit sýta okkara monnum at leita hagar hugurin stendur og peningur er at vinna.

E.s. 14. sept. gloymdi verunliga at nevna eina aðra agenturforrættning — eisini íslenska reiðarafelagið hevur agenturforrættning her á landi.

Regin Lýðdal.

Í 1946 skrivaði Erl. Patursson: «Vinnuloygi man vera størsta brek á búskapi nútíðarinnar, og tað er fram um alt hesum, menn vilja til livs. Hagfrøðin og ikki minst stríðsárin sýnast at hava prógvað, at hetta kann gerast uttan at broyta grundvøllin undir aðaleyðkenninum á tí samfelagskipan vit nú liva undir (tí kapitalistisku).»

Hetta var grundvøllurin harra Patursson, ið távar hagfrøðingur tingsins, manar monnum at byggja á.

Í heil 12 ár hava teir gjørt tað. Hvát úrslitinið viðv. eiga fólk at lesa teir seinastu árgangirnar av 14. september.

Tað kom fram á politiskum fundi í Eysturoynni, at so ræðsluslignir vóru fólkaflokksmenn aftaná fólkaatkvøðuna 1946, og tá teir skuldu taka loysingina, at teir á náttartíð sendu 2 menn til L. Zachariasen at biðja hann taka við presidentstarvinum. Sjálvir stungu teir halan millum beini — og rýmdu.

So innantómt var fullveldis- og loysingarbluff fólkafloksins!

Orsakað av vandanum fyri radioaktivum avfalli heldur familjan seg nú heilt burtur frá vatni og brúkar bara ol og brennivín.

(K. K. Steincke).

— Tú mást byrja eitt nýtt liv, segði konan við mannin, ið kom heim við kenning seint á náttini.

— Ja, góða, tað lovi eg ter.
— Og frá í morgin.
— Ja, men vak meg ikki ov tíðliga.

at danska bjargingartenastan á sjónum umframt stjóra og skrivstovufólk hevur 55 umsónarmenn, 40 bátformenn og 432 tænastumenn til bátar og landstöðir.

at teir ráða yvir 23 motorbjargingarbatum, 19 róðrabjargingarbatum, 148 hestum til bátaflutning, 30 bátar og raketstøðum, 9 bátastøðum, 16 raketstøðum.

at síðan 1852 hava hesar stöðir bjargað 12.624 mannalivum frá 1887 skipum, ið eru strandað og burturgingin.

at teir fyrstu barnir, ið gjordir vóru, høvdu slík navn sum t.d.: gasomobil, autovio, autogce, kineter, viktorin, sineque, carleek og ipso-motor.

at 60 milj. hava arabiskt sum móðurmál, men nógv fleiri kunnu lesa og skriva tað. Arabiskt er almennamálið í Irak, Síriu, Libanon, Jordan, Saudi Arabia, Yemen og Egyptalandi.

at í katólskum londum bera smágentur vanligu blá kleði, tí Maria moy vanligu verður avmyndað í hesum liti; smádreingir ljósareyð kleði — litur Jósefs.

at í USA brúka teir 200 kg av papíri uppá fólkið árliga, í Noreg 70 kg og í asiatiskskum londum 1 kg.

at nýggjasta verksmiðja Fords í USA framleiðir 1080 bílar um dagin.

Kvinnurnar.

Eisini kvinnurnar royna seg til sóknarstýrisvalini, ið nú skulu fara fram um alt landið. Higarit hava teir einki havt at sagt í kommunalum politikki. Í Danmark eru í lotuni 158 kvinnur — valdar á javnaðarlistunum — limir í býráðum og sóknarstýrum kring um landið; men hetta er umleið 10 pst. afturgongd í mun til næstseinasta val, tá tær høvdu 175 limir.

VERT AT VITA: Í Tórshavn regnar 80 pst. av ársins døgum, vetrarmánaðirnar so ofta, at bert 3-5 heilt tørrir dagar verða í hvørjum mánaði, við hvørt eingin. Um summarið regnar 2/3 av døgnum. Minsta regndagatal, sum menn vita um í einum mánaði, er 7.

HEMINGWAY Sigur: Meira ein lesur, meira veit ein. Meira ein veit, meira gloymir ein. Meira ein gloymir, minni veit ein. Minni gloymir ein. Minni ein gloymir, meira veit ein. Hvør er so nyttan av at læra?

Barnamatur. Niðanfyrir eru 3 reglur. Í hvørjari reglu er fjalt navn við á einum landi. Ein av bókstavunum í landsnavninum er í hvørjum orði. Finnið teir og so hava tit navn við á landinum.

Hann og Tóri eru gestir. Kunna tit einki annað? Tí skal alt har inni vendast.